

Дзвоник

№57

Журнал для українських дітей Румунії

Місячник Союзу Українців Румунії. 3 рік видання, грудень, 2011 рік

В Новим Роком! В Різдом Христовим!

Dzvonuk (Clopotel)

№ 57, 2011 р.

Журнал для українських дітей Румунії.
Заснований у 2007 році.

Над *Dzvonukom* працювали:

Головний редактор: Микола Корсюк

Редактор: Людмила Дорош

Редколегія: Іван Ковач, Михайло Михайлюк, Михайло Трайста, Марія Чубіка.

Адреса редакції:

м. Бухарест, вул. Раду Попеску, 15, с.1
тел.: 021-222-07-29; 021-222-07-37;
телефони/факси: 021-222-07-37

Друкарня:

«S.C. SMART ORGANIZATION S.R.L.»

Adresa redacției:

str. Radu Popescu 15, sect. 1

București, România.

Наша електронна адреса:
redactia.clopotel@gmail.com

Dzvonuk пропонує:

- * казки
- * оповідання
- * вірші
- * загадки
- * дитячу енциклопедію
- * сторінку народознавства
- * пісеньки
- * сторінки-розмальовки
- * рухливі ігри

Dzvonuk завжди радо прислухається до ваших пропозицій і друкуватиме надіслані вами спроби!

На обкладинці малюнок Катерини Ткачової
«Ангелу»

Увага! За достовірність надрукованих матеріалів відповідають їх автори!

Анатолій ЖИТКЕВИЧ

ПРИВІТ, ЗИМО!

Привіт, зимо!
Чекала я тебе.
Скажи, зимо,
Де ти блукала, де?
Літала вечорами
Холодними ярами,
Чи не втомилась ти?
А я тебе шукала,
А я тобі співала:
– Прийди, прийди, прийди.

Привіт, зимо!
Я знала, ти прийдеш.
Скажи, зимо,
Чи сніжною будеш?
Так хочеться ковзати
На лижах і санчатах
Там, де сніги, сніги.
Лиш стану біля річки,
Щоби зігріти щічки,
А ти кричиш: «Біжи!»

Привіт, зимо!
Не поспішай в світи.
Собі, зимо,
Дорогу замети.
Побачиш гарні квіти.
Зустрінеш тепле літо,
Все буде, як завжди.
А я тобі на свята
Пісень буду співати:
– Прийди, прийди, прийди.

Ірина МОЙСЕЙ

Найкращий сніговик

Відколи переїхав з батьками в інше місто, у Степанка нічого не ладиться, а неприємності так і липнуть до нього, як реп'яхи до кожуха. Як не старається, а воно якось само собою виходить на гірше. Ось і з машинкою малого Іванка так вийшло. Він лише взяв подивитися, ну «погуркав» нею по асфальту трішки, може, придавив сильніше, а колеса взяли та й повідлітали. Та хіба ж він хотів. А Іванко заревів, як сирена пожежна – півдвору збіглося. І з лялькою Оксанки теж щось подібне вийшло, тільки вона не плакала, а пожалілася старшому брату Юрку, а той пообіцяв при першій нагоді Степанкові стусанів надавати.

Нічого не ладиться у Степанка. Переїхав сюди влітку, ось вже й Різдво на носі, а друзів так собі й не знайшов, зате славу розбишаки заробив. А вона, та слава, так прилипла, тепер ніхто не хоче зі Степанком ні дружити, ні гратися.

Сьогодні з самого ранку сніжить. Все вкрилось білою пухнастою ковдрою. В пообідній порі в дворі дітлахами аж кишіло. Хто з санками, хто з лижами, одні грають у сніжки, інші будують снігові фортеці. А Юрко, той, що обіцяв Степанкові стусанів, разом із Васильком допомагають Маринці та Оленці ліпити сніговика. І чому вони водяться з тими дівчиськами, а з ним дружити не хочуть. Невже ту ляльку Оксанчину і машинку Іванкову забути не можуть. Не хочуть – і не треба.

Степанко відчуває, як у ньому закипає образа. Потім розганяється, все швидше-швидше, підбігає до сніговика, зі всієї сили штовхає його – і навтьоки. Він не бачить, як розвалюється сніговик, лиш чує розчаровані зойки дівчаток і рипіння снігу під ногами – це точно Юрко і Василько за ним біжать. «Не впіймають, вже не раз пробували і ніколи не наздоганяли...» – думав, утікаючи, Степанко і раптом – геп! Аж зуби клацнули!.. Посковзнувся, упав... Заплющив очі, почув як наблизились захекані хлопці, потім знов рипіння

снігу – це підбігли їх подруги. Треба і тих дівчиськ тут? – ще більше сердився Степанко. Він не боявся, що набере зараз і обіцяних давніше, і свіжозароблених стусанів, йому було неприємно, що все це побачать якісь дівчиська, і вже напевно сміятимуться над ним...

Степанко, сидючи на снігу, зажмурився ще міцніше, зіщулювся, втягнув голову в плечі і... Хтось торкнувся його плеча:

– Степанку, сильно вдарився? – запитала Оленка.

Розплющив очі. Біля нього стояли четверо друзів, і в жодного не було в погляді ні радості, ні зловтіхи, лиш стурбованість.

Юрко схилився над ним:

– Кажи, де болить? Руки, ноги?..

– Ніде не болить... – розгубився Степанко.

– Точно, чи не хочеш зізнатися? – недовірливо зиркнула Маринка. – Ану порухай пальцями.

– Та ж кажу, нічого не болить...

– То чого розсівся? – усмінувся полегшено Василько і простягнув руку: – Вставай, пішли...

– Куди?

– Як куди, шкоду поправляти... Завалив сніговика? Ходімо, допоможеш, бо скоро вечоріти почне, а ми малечі пообіцяли сьогодні великого сніговика зліпити, а ти...

За вікном було темно-темно. Сніжити перестало, але місяця з-за хмар не було видно. Та на вулиці було світло від запалених ліхтарів. Неподалік одного ліхтаря видніється великий сніговик.

Степанко дивився, як він виблискує під сяйвом ліхтаря, і раз у раз посміхався, згадуючи, як вони з друзями веселилися, накатуючи снігові кулі, як насміялися, примощуючи сніговику на голову старе відро, морквину замість носа, а що вже натішилась малеча, про ляльку й машинку і думати забули, бігали довкола і вигукували: «В нас найкращий сніговик!». І справді, дивлячись на нього через вікно, той сніговик чомусь здався Степанкові найкращим у світі.

Михайло ТРАЙСТА

Бабусяне решето

*«Коляд, коляд, коляда –
З неба звізда золота
Закотилася до хати,
Щоб нам заколядувати».*

Ще й не встиг святий Микола здорово потрясти бороною, – запорошити сніжком поживклі поля та сірі ниви, як ми з Іванком вже почали повторяти «Зійшла звізда на край світа», «Небо і земля» та «Дивная новина», бо «поки не придуть Николи не можна колядувати!», – вчила нас бабуся Марія.

– Ану не звідикайте тільки, а ліпше допоможіть мені шукати решето, бо я вже, або не довижаю або нечистий сіє муку кризь нього, – воркала бабуся.

Ми з Іванком почали роздивлятись по стінах, заглянули на полицю і за припічок, хоча добре знали, що там ні сам нечистий не знайде решета, бо ми ще

Малюнок автора

ранком понесли його до старого Матвія, який обіцяв нам таку звізду змайструвати, що на три села не буде такої! За це ми, з нашої ниви до його підвалу аж три гарбузи покотили, бо в нас «вродилось гарбузів, як звізд на небі, – хвалилась бабуся сусідкам, – немає місця де їх зимувати, там зогниють на ниві». Ніж

би мали жовті товстуни гнити на ниві, ми їх до Матвійового підвалу. А Матвій до нас: «Таку вам звізду змайструю, що аж... Ви тільки решето мені роздобудьте, бо в мене золота¹ досить!.. Так обліплю ним решето, що аж вид братиме, такої звізди не буде ні в кого». Та звідки того решета роздобути?.. Випросити від бабусі?.. Не дасть! Хіба не просили ми від неї вовни на м'яч і клоччя на батіг?.. Хіба дала?.. Не дала!.. То і решета не дасть. «А ви і не просіть, – вчив нас старий Матвій. – Візьміть, а після Різдва поставите на місце, мабуть, і не запримітять». Та ось як не запримітила! Не минуло ні півдня, а вона вже шукає його...

– Та тут висіло на клинку! Чисте чудо, пропало решето та й годі! – воркотіла далі бабуся, а потім до нас:

– Ану біжіть бабини до Одоті Митрихи та позичте решета, бо вже окріп для мамалиги давно кипить, а тут нема чим муки просіяти.

І так щодня: «Біжіть бабини позичте!», «Біжіть бабини віддайте!». Ми бігли, посміхаючись один до одного, а бабуся тільки дивувалась, які в неї чемні та гречні внуки.

І справді такої звізди не було ні в кого з верхнянських звідарів, а за це нам, газди, не дрібняки, а самі третяки та п'ятаки в руки сунули, аж на дві пари нових черевик заколядували.

– Тільки минуть Одорці, то піде баба до Сигота та купить вам черевики, бо мушу і решето купити, не буду, на посміх людям, щодня у сусід позичати, – скаржилась бабуся. Але день перед тим, як мала іти до Сигету, побачила решето на клинку.

– Чисте чудо! – сплеснула руками. – Або я вже осліпла, або нечистий пропав би...

¹Золото – листове олово для упакування цукерок.

Петро СИНГАЇВСЬКИЙ

Ялинка

Де й поділись заметілі
Із морозами й вітрами,
Лиш тумани сніжно-білі
Ходять-бродять вечорами.

Понад лугом, понад ланом,
Біля тину, біля хати...
А ялинка за туманом –
Як ведмедик волохатий.

Ніби вибігла із гаю
Й зупинилась на узгір'ї –
І чекає-виглядає,
Чи не йдуть за нею звірі.

Платон ВОРОНЬКО

Перший сніг

Голуби злетілися біленькі,
Мабуть хтось їм хліба накришив, –
То вночі пройшов сніжок легенький
І усе довкіл запорошив.
Не спурхне сніжок цей голубами,
Як весінне сонце припече,
Він струмком зів'ється між горбами
І в далеке море утече.

Валентина БОДНАРЕНКО

Місяць січень на порозі

Місяць грудень, місяць грудень!
Вже горять ялинки всюди.
Метушня в останній день –
Це ж до мене свято йде!
Місяць січень на порозі,
Стукотить у шибку хтось –

То надворі на морозі
У кожусі Дід Мороз!
Відчиняю двері, прошу!
Рік старий – прощай навек!
По білесенькій пороші
Вже Новий крокує рік.

Володимир КЛЕНЦ

Гостює в нас зима

Летять, летять сніжинки
На поле, ліс і сад,
Веселий свій таночок
Танцює снігопад.
Надворі – лютий холод,
Тепла давно нема.
Заліз в копичку зайчик
І солодко дріма.
Мете хвостом лисичка
Сніжок біля сосни.
В барлозі спить ведмедик,
Солодкі бачить сни.

Ірина ЦЕЛЬНЯК

Миколаю, Святий Миколаю!

Миколаю, Святий Миколаю!
Де ти ходиш, де бродиш в світах?
Чом так рідко до нас прибуваєш?
Ти – чаклун і добродій у снах.

Миколаю, Святий Миколаю!
Благодійність твоя без кінця.
Ти домівки й спокою не маєш,
Та усмішка не сходить з лиця.

Твоє серце гаряче, невтомне,
Стукотить через роки і час,
В день святий, у ночі напівсонні,
Враз, як ангел, ти линеш до нас.

Людмила ДОРОШ

Перший політ сніжинки Лі

У великій пухнастій хмарині високо в небі жила велика сім'я сніжинок. Наближалось Різдво, і метушня, гамір переповнили хмарину. Маленькі сніжинки, які щойно народилися, з нетерпінням чекали першого їхнього польоту на землю. Вони готували свої сукенки, і кожна намагалася, щоб її сукня відрізнялася від сукні інших сестричок. Адже, падаючи на землю, вони зустрінуться із сніжинками з інших хмаринок, тому кожна хотіла бути найгарнішою. Кожній хотілося, щоб, потрапивши перехожому на рукавичку, комір чи шубу, та людина сказала би про неї: «Яке диво! Я ще ніколи не бачив такої гарної сніжинки!»

Але не всі сніжинки були такі захоплені своїм зовнішнім виглядом. Були й такі, для яких важливіше було принести радість людям своїм гарним танком. Для них було найвищою насолодою бачити галасливих усміхнених дітлахів, сніговиків із червоними носами і мітлами, снігові фортеці. Тоді вони відчували, що дійсно виконали свій обов'язок.

Такою була і сніжинка Лі. Це був її перший політ, але їй не було страшно. Вона чула багато чого від своїх старших сестер і їй здавалося, що вона вже не раз літала.

І ось довгожданий день. Із веселими вигуками, повними захоплення і радості, сніжинки вистрибували із хмаринки і летіли назустріч невідомій, але такій манливій землі. І їх було не десятки, не сотні, а тисячі. Земля вже почала вкриватися товстою пухнастою ковдрою.

Сніжило цілий день, але й уночі не перестало сніжити. Нашій маленькій Лі прийшла черга вирушати в політ увечері. Вона летіла-летіла, і її маленьке крижане серце мало не розтоплювалося від такої гарячої радості. Ось і земля майоріє під слабим світлом місяця. Лі вирішила перепочити на підвіконні однісі з хат. Коли вона заглянула у віконце, побачила маленького хлопчика, який дивився якусь телепередачу.

«Як цікаво», – подумала Лі і притулила до шибки своє вушко. Але те, що вона почула, її тільки засмутило: по телевізору показували Африку. Там була велика засуха, рослини і тварини гинули без води і всім мешканцям загрожував голод. Раптом вона почула голос хлопчика, який казав своїй мамі:

– Хіба сніжинки не розуміють, що на них чекають й інші люди? А взагалі, звідки їм знати, у них же немає серця!

Лі хотілося закричати, що це не так, їй хотілося плакати від образи. Але в певній мірі це було дійсно так. Вона не знала, звідки взялися в неї сили піднятися в повітря, вона кричала і благала дядечка Вітра віднести її додому. Такого ще не траплялося ніколи, щоб сніжинка повернулася у хмарину. Але біль в очах Лі переконав дядечка Вітра.

А хмарина вирувала ще тисячами сніжинок, які готувалися до польоту. Коли Лі влетіла у хмаринку, всі остовпіли від подиву. І наша маленька Лі заговорила до них. І говорила до них з таким боєм і переконанням, що всі мешканці хмаринки прийшли до єдиного висновку: вони змінять свій напрямок і полетять до Африки. І дядечко Вітер приєднався до них і погнав хмаринку з такою швидкістю, що всім сніжинкам аж запаморочилося в голові.

Опинившись над Африкою, сестрички-сніжинки почали стрибати одна за одною, але, наближаючись до землі, від спеки почали перетворюватися на... дощ! Краплинка Лі бачила, як заспраглі уста землі п'ють свіжу воду, як рослини простягають до них свої рученята, як тварини спрагло п'ють, як малі негринята і дорослі танцюють від радості під дощем.

Її всмоктувала суха земля, і вона відчувала, що вмирає, але радість перемагала сум смерті, бо Лі побачила, скільки користі вони принесли. Вона відчувала себе так легко-легко, їй здавалося, що вона потихеньку зникає, і зникла зовсім.

Коли вона прийшла в себе, то побачила, що вона – вже не сніжинка і не краплинка. Вона побачила, що всі вони перетворилися у легку водяну пару і знову піднімаються у хмаринку! Її охопила радість. Вона не вмерла! Вона вже не сніжинка, але живе! Вона ні про що не жалкувала. Їй було байдуже, під яким виглядом вона відродиться знову. Для неї було важливішим мати гаряче серце. Думка, що вона може відродитися і знову прийти на допомогу, радістю переповнювала її душу, і заради цього вона готова була вмирати ще сотні і сотні разів.

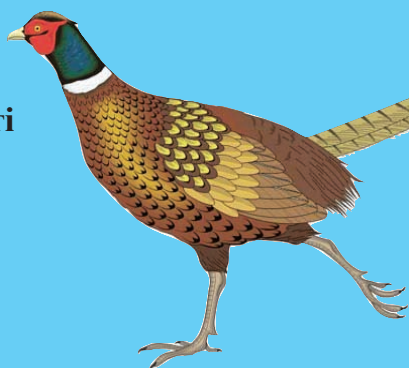
Віктор ДЗЮБА

Український алфавіт

*Україна – це єдина
Наша рідна Батьківщина.
Тож вивчаймо, діти, мову
Веселкову, барвінкову.*

ф Ф

Фазан ходить в очереті
В фіолетовім береті.
А в гнізді співає тихо
Фазаняттам фазаниха.

ч Ч

Чайка в човнику пливла
Через річку без весла.
Човник річкою несло,
Бо зламалося весло.

х Х

Ховрашок ходив химерно
І ховав за щоки зерна –
Запасався на останнє
Передзимнє харчування.

ш Ш

Швачка шапку швидко шила,
Час не гаяла – спішила.
Швачка мала поспішити,
Бо ще й шубу швачці шити.

ц Ц

Цап у цирку працював –
Цап цікаво танцював.
В цирк ходили цапенята
Подивитися на тата.

ю Ю

Юнга – юний мариніст,
До малюнків має хист.
Юний юнга змалював
Сонце, море й пароплав.

Наталя ЗАБІЛА

Ведмедикова хатка

*Пухнастий та білесенький засипав
все сніжок. Біжить малеча весело в
засніжений садок.*

*З лопатами, з санчатами працює
дітвора.*

*Збудуєм з снігу хату ми посеред
двора!*

*Качають сніг, втрамбовують, –
робота аж кипить. Ось хатка вже й
збудована.*

– А хто в ній буде жити?

*Малесенькими ніжками вгрузаючи в
сніжку, іде-брєде доріжкою Ясюня по
садку. А на руках у Ясочки найкраща із
цяцьок – ведмедик волохатенький,
закутаний в шапку.*

*– Диви,
який буди-
ночок! Як
чисто й
гарно тут!
В таких
хатках на
півночі і
люди теж
живуть.*

*На пів-
ночі ведмеді є в печерах із крижин... З
тюленьми кумедними вітаються
моржі...*

*– Як гарно тут, ведмедуку, у хатці
сніговій! Залазь мерцій всередину,
сиди собі й радій!*

*В хатиночці білесенькій сидить ма-
лий ведмідь. Малеча радо й весело*

навколо гомонить.

*Набігались, награтися. Ну, годі вже
гулять!*

*Прийшла додому Ясочка. Лягає Яся
спать, – і раптом в плач:*

*– Ой, ли-
шенько!
Ну, що ро-
б и т ь
тепер?!
Забула в
х а т ц і
Мишку я,
і, мабуть,
він замерз!*

*Не плач,
не бійся, Ясочко: у хустрі Мишка твій!
Нічого з ним не трапиться в хатинці
сніговій!*

*Синіє ніч доріжкою з віконних обо-
лон. Дрімає Яся в ліжкові, і сниться
Ясі сон.*

*...Ідуть моржі з тюленьми по
синьому льоду. З північними оленями
ведмеді білі йдуть. Несуть дарунки й
ласощі ведмедуку вони...*

*Ой сняться, сняться Ясочці такі
солодкі сні!*

*Синіє ніч морозяна з віконних обо-
лон. Нічим не потривожена в кімна-
ті тиша й сон.*

*Уранці встане Ясочка та й вибі-
жить на сніг:*

*– А може, Мишка ласощів для мене
приберіг?!*

Олена ПЧІЛКА

НОВИЙ РІК

«Хлопець я собі маленький,
Бо недавно ще вродивсь,
Та вважайте ви на теє, –
Вашим паном опинивсь!

Що кому я схочу дати
Теє й буде за мій час;
Та про те вам невідомо,
Що готую я для вас!..

Я вродивсь в мороз, у холод,
В завірюху: – та дарма!
Перед холодом, морозом
У мене страху нема!

Хай лихий Морозко тисне, –
То для мене не біда!
Розійдусь, розворушуся,
Кров у мене молода!

І подамсь по Україні,
По дібровах, по степах,
Заирну й в віконця людські –
Що там діється в хатах?

Там товаришів знайду я,
Молоденьких, як і я, –
Їм найкраще усміхнуся,
Їм порадонька моя:

Тата, маму хто не слухав, –
Вже того не буде знов,
Ні, не буде більше сварки,
Буде згода та любов!

Хто не дуже добре вчився...
Можна й тут пораду дати!
Бо хіба велика штука –
Краще вчитися почать?

Трохи більше напосістись,
Більше праці докладать,
І – хто ззаду заставався,
На переді може стать!

Хто не жалував найменших,
То скажу я: – «Гей, дивись!
Неподоба слабших кривдять,
Гей, козаче, схаменись!»

Хто цурався свого слова,
По-українськи не читав,
Рідну мову свого краю
Як чужинець занедбав, –

О, того напну я добре!
То великая біда!
Бо книжок у нас багато,
Є й «Сторінка Молода»

А тепер – здорові будьте,
Друзі всі, по мові тій!
Я низенько уклоняюсь -
Вам, громаді молодій!»

Марія ЧУБІКА

Ой снігу, снігу білого насипле нам зима

Немов у траурі стоять понурі дерева. Подеколи на них чорніють настовбурчені ворони, бо вже давненько відгомоніли перелітні птахи. Все навкруг оціпеніле сильними морозами, тепло попрощалося з осінню, лише де-не-де жаринками усміхаються ягоди шипшини, прикрашаючи навколишність.

Біла красуня взяла віжки у свої тендітні, але дужі руки, щоб відвікувати свою пору. Чомусь, як ніколи, забула сніжинки у інших краях.

Сумує дітвора, бо чекає, коли зірки-сніжинки заведуть свій танець, щоб ліпити снігову бабу і кататися на санках.

– Мамо, а коли вже буде справжня зима, яка скине нам із свого рукава багато-багато снігу? – сумно запитав Павлик.

– Та вже скоро, дитинко, скоро, а, можливо, навіть завтра, – відповідала мати, обнявши його і сумуючи разом з ним.

Але білі балерини не появлялися ні

наступного дня, ані опіля. Так промайнув ще один тиждень. Зачарований хлопець вже не питав про сніг, а все частіше прикладав долоньку над очима і дивився у височінь.

Але затоптана дорога через їхній сад так і залишалася сірою і сухою.

Аж ось одного вихідного дня, коли він ще спав, із хмурого неба спочатку, бозяко, немов у вальсі, а потім уже жвавіше, немов у швидкому фокстроті, весело закружляли сріблясті сніжинки.

Бабуся швиденько розбудила внука, щоб він побачив той феєричний виступ Принцеси Зими.

– Мамо, мамо, вже настала справжня зима, – голосно кричав Павлик, підкладаючи теплу долоньку, щоб зловити ніжні зірочки.

А при цьому почав весело підспівувати: «Ой, снігу, снігу білого насипле нам зима», немов підбадьорюючи Принцесу окутати все у білу шаль. Опісля побіг винести із стодоли новенькі саночки.

Прислів'я та приказки про Грудень

Грудень – не брат, а холоднеча – не сестра.

Смутний грудень, як прийде студень.

Грудень рік кінчає, а зиму починає.

Прийшов грудень, приніс студень.

Грудень землю грудить і хату студить.

Сумний грудень і в свято, і в будень.

У грудні сонце на літо, а зима на мороз повертають.

Грудневий деньок, як комарів носок.

Грудень снігами тішить, а вухо морозом рве.

Як зазиміє, то й жаба оніміє.

На новий рік прибавилось дня на заячий скік.

Василина ГОЛОВЧУК

ЗИМА

Нічого не вічне, проходить все. Ось і осінь минає та наступає зима.

Сердитий вітер оголює дерева, дощова вода обливає, а зима оглядає їх в пухнасту білу білизну, щоб спокійно відпочивали до весни, коли почнуть все з початку.

Надворі свистить снігова хуртовина, лютує сердитий вітер, наче у змаганні, а довкола так мрячно та сумно.

Та рано все село покрито білою скатертиною, як в пісні «Ой снігу, снігу білого насипала зима», – наче наперекір господарям та на радість дітям, які вже приготували санки та лижі.

Якщо глянути із гори вниз, то скрізь біло-біло, лише десь-десь видно рухомі темні плями людей.

Тому і сонце показує свою міць, наче сердиться на тих, хто посмів забруднити білу ковдру.

Довкола так сумно, не чути співу пташок, шелесту листя, шепоту Тиси та голосу дітей.

Пташки відлетіли в теплі краї, Тиса спокійна, то тут, то там покрита льогодм, а посередині вона, наче стрічка-невидимка, повільно простягається.

Голоси дітей перейшли на горби, Брищі та Флантус, де дзвінко вигукують: «Увага» – і весело мчаться в долину, наче на крилах вітру, а не на санках чи лижах.

Сонце наче домовилося з морозом допомагати йому морозити все навкруги, а також умудрюватись творити на вікнах чудові арабески.

Під снігом, як під ковдрою, лежить насіння зерна, посіяного восени, щоб родили поля на наступний рік, а коли снігу багато – то буде і врожай, говорять господарі.

Проходиш вулицею і можеш побачити інші кольори: крізь вікна зелені листочки квітів, сірий дим несеться спіраллю із димарів, а червоні троянди розцвітають на обличчі щасливих дітей.

Хіба це не чудово? Як можна це не любити?

Адже вони так пов'язані між собою, що і не помітиш, як перейшов із однієї до іншої. Разом вони складають велику катрину під назвою «Пори року».

Ніна МУДРИК-МРИЦ

КОЛЯДКА

Ой ішла Колядка
Вулицями в місті,
У стічках сріблястих,
В світлому намисті.
Іскорки веселі
На сніг розсипала,
«Божий син родився!» –
Усіх сповіщала.

Катерина ПЕРЕЛІСНА

ЩЕДРИК

Щедрик-щедрик, щедринець!
Ой, який я молодець –
Прийшов посипати,
Забув зерна взяти...
Та маю в кишені
Гороху з півжмені.
Сію, вію жито
Узимі на літо.

Марія ХОРОСНИЦЬКА

ЩЕДРИЙ ВЕЧІР

Під обрусом сіно,
На обрусі – свічка,
На всю хату пахне
Свіжа паляничка.
Під обрусом сіно
Голубе, дрібненьке,
На обрусі – миска,
У мисці – опеньки.
У другій – капуста,
Третя – з голубцями.
Страв дванадцять нині
На столі у мами.
На радість дорослим,
На втіху малечі
Йде до нас у гості
Щедрий, добрий вечір.

Хлопчик та золоті ляльки

Киргизька народна казка

Колись давно-давно був собі один падишах. І надумав він випробувати мудрість падишаха сусідньої з ним держави. Для цього велів падишах своїм майстрам-ювелірам зробити з золота три однакових ляльки й послав їх з гінцем падишаху-сусіду. Гінцеві ж так наказав:

– Ляльки ці мають однакову форму, вагу й розміри. Але вартість їх різна. Одна з них дуже дешева, друга дорожча, а третя найдорожча. Хай відповість падишах, у чому тут таємниця.

Падишах уважно розглянув ті ляльки, що прислали йому, вертів і так і сяк, та хоч як вдивлявся він у кожную ляльку, різниці між ними не бачив. Розпитував візирів, аксакалів, найдосвідченіших своїх майстрів.

Але й вони всі зійшлись на одному: ляльки між собою нічим не відрізняються.

Тим часом слава про дивні ляльки котилася далі й далі. У старого й малого тільки й мови було, що про ті ляльки. Почув про них сирота-хлопчина, який

ненароком наступив на чотки мулли й за те давно вже сидів у підземеллі. Якось хлопчик цей каже сторожі:

– Якби мені показали ті ляльки, я б знайшов різницю між ними. А за те небагато прошу: хай мене випустять з підземелля.

Сторожа про все донесла падишахові. Привели хлопчину в палати, показали йому ляльки. Хлопчик, уважно придивившись, помітив у них у вухах дірочки. Взяв тоді він тоненьку дротинку і обережно просунув її у вухо першої ляльки. Дротинка виткнулася у неї з рота. Взяв тоді хлопчик другу ляльку й просунув у вухо дротинку. Вона виткнулася з іншого вуха. У третьої ляльки дротинка застрягла у вусі.

Усі присутні були цим дуже здивовані. Тоді хлопчина й каже:

– Вельмишановний падишаху! Ляльки подібні до людей, то й цінити їх треба, як цінять людину. Перша лялька нагадує базікала – язикату, пусту, ненадійну людину. То й ціна такій ляльці – ламаний гріш. Друга лялька мені нагадала неслуха – неуважну, пихату і вперту людину. Ні доброго слова, ні мудрої ради людина така не послухає. Третя лялька нагадує мудру людину, вдумливу, небагатослівну. Такій людині нема ціни, тож ця лялька з усіх найдорожча.

З такою розгадкою таємниці ляльок погодилися всі присутні.

Хлопчика похвалили за розум й одразу ж послали відповідь хитрому падишахові.

А мудрий хлопчик-сирота став візиром у свого падишаха.

Заданки

Круг ялинки справжнє свято.
Тут і діти, і звірята,
Співи, танці, шум і крик –
Всі стрічають ...

(Новий Рік)

Дві команди, як в футболі,
Та на крижаному полі,
І дорослих, і дітей
Позбирав на лід...

(хоккей)

Той, хто диво-дошку має,
Із гори, мов птах злітає.
Це не гра – зимовий спорт!
Зветься вид цей... .

(снордборд)

Сіла купа дівчорі
І поїхала з гори...
Люблять їх усі малята.
Звуть візочок цей... .

(вишенька)

Стоїть баба снігова –
Здоровенна голова.
Поглядає баба скоса:
«Хто украв у мене носа?»
Всі ви знаєте, мабуть,
Як того злодюжку звать.

(Засць)

Під подушкою пакунки –
Миколайчика дарунки.
Трішки ще й почне свій лік,
Не старий, а Новий рік!

(Грудень)

І граємося, і вчилимося!

У якому місяці?

(Поняття про приголосні звуки)

1. Уважно прочитайте (послухайте) віршик «У якому місяці» і дайте відповідь на запитання, в якій порі року і в якому місяці відбуваються описані зимові явища:

У яко́му – сні́жки, са́нки,
Ба́ба з сні́гу, кри́ки, смі́х?
У яко́му – завірю́ха,
І моро́з щипа́є всіх?

2. Вдруге прослуховуючи (прочитуючи) віршик, вкажіть почергово (підняттям рук чи як встановить керівник гри) голосні звуки, позначені на письмі відповідними буквами (літерами). Скільки голосних звуків у цьому віршику? (7) Яких голосних із десяти у ньому немає? (я, о, у). З яких інших звуків складається, наприклад, слово я-к-о-м-у? Прочитайте вголос і окремо звуки цього слова (я-к-о-м-у) і скажіть, які з них вимовляються, як один звук, виразно і голосно (я, о, у), а при окремому вимовленні інших ми відчуваємо певну трудність і до кожного з них додаємо по голосному к(а), (е)м. Такі звуки української мови називаються приголосними.

При окремому вимовлянні приголосних (при читанні) та читанні алфавіту української мови вживаємо звук *е* перед приголосними (е)л, (е)м, (е)н, (е)р, (е)с, (е)ф, після приголосного б(е), в(е), г(е), д(е), ж(е), з(е), п(е), т(е), щ(е), ч(е), звук *а* після приголосного к(а), ш(а), щ(а).

3. Огляньте малюнок і скажіть, яке місце вказує зірка (звізда), яка з'явилася на небі.

4. Перечитайте віршик, зверніть увагу на те, яким способом чергування голосних і приголосних звуків слова та вирази української мови набувають невимушену, плавну, гармонійну вимову та приємну музикальність; лі-со-чок, за-

ме-ло, у ха-тин-ці, сто жов-тень-ких стрі-че-чок, сто бла-кит-них зі-ро-чок.

Різдво

Побі́г зайчи́к у село́,
бо лісо́чок замело́,
бо сьо́годні у ліску́ –
ні цвірі́нь,
ані ку-ку́.

А у на́шій у хати́нці –
сто цукéрок на ялі́нці,
сто жовте́ньких стрі́чечо́к,
сто блакі́тних зіро́чок.

Ходи́, зайчи́ку, до нас,
бу́дем гра́тися весь час,
бо у те́бе, у ліску́ –
ні цвірі́нь,
ані ку-ку́.

А у на́шій у хати́нці –
сто цукéрок на ялі́нці,
сто жовте́ньких стрі́чечо́к,
сто блакі́тних зіро́чок.

4. Пригляньтесь до дітей, зображених на малюнку. Пов'яжіть зміст малюнка із змістом віршика і складіть казочку «Різдвяна пригода». Чи допомогли ви кому-небудь у зимову негоду, як діти з віршика. Чого доброго треба навчитися вам з їхнього прикладу?

5. Надайте милозвучності (дотриманням поставлених наголосів над голосними звуками) у слідуючій реченні, поділивши його слова на склади: «У на́шій хати́нці сто цукéрок на ялі́нці».

8. Проведіть гру: керівник гри проказує слова (або показує на картинці), а діти на пальцях або картками з цифрами показують, скільки голосних і приголосних у слові. Гра проводиться по групах. Виграє та група, в якій буде найменше помилок.

Подав І. Ребошанка

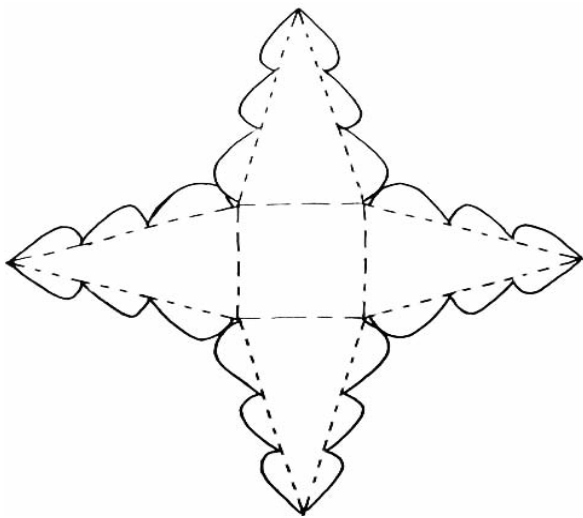
Зроби власними руками!

СІМВОЛИ ВІСНИ

А Новий Рік та Різдво вже не за горами! Треба встигнути підготуватися до цих свят!

Коробочки-ялинки

1. Це схема невеликої коробочки-ялинки, в неї можна покласти маленький сувенірчик або просто прикрасити новорічну ялинку. Буде потрібно картон, красива обгортковий папір, клей, стрічка.

Роздрукуйте у збільшеному вигляді схему ялинки на кольоровому папері. Виріжте, зігніть краї (ззовні) та основу (усередину) ялинки по пунктирній лінії. Зібравши ялинку, введіть кольорову мотузку або стрічку таким чином, щоб зібрати верхівку, як на малюнку. І ось вам гарна коробочка для подарунків! Якщо ж ви хочете зробити ялинкову іграшку – можете склеїти краї ялинки між собою.

Сніговичок

Буде потрібно білий картон або з щільний альбом-

ний папір. Вирізаємо білий прямокутник (1) розміром 15×17см. Вирізаємо і приклеюємо жилетку і чорну смужку (верхню частину капелюхи). Малюємо очі і рот. Робимо заготовку для носа (2) ось такої форми і робимо надрізи з боку вигину.

Звертаємо циліндр і склеюємо – це тулуб. Ширина смуги нахреста – 1.5см. Докладаємо циліндр до звороту чорного паперу і обводимо олівцем (3). Вирізаємо коло з отвором (4) по наміченій лінії. Це поля капелюха. Скручуємо ручки-гілочки. Для цього візьмемо смужку (5) гофрованого паперу 5×10 см. Зробимо надрізи глибиною 3 см. Скручуємо джгутиком кожну коротку смужку (6). Зверніть в трубочку частину заготовки і вкрутіть її в щільний джгут (7). Крутити починай з того місця, де відходять короткі джгутики. Джгутики залишайте вільно розправленими в різні боки. Далі проробляємо отвори в тулубі (наприклад, канцелярським ножом) і вставляємо ручки. Надягаємо на тулуб поля капелюхи. Приклеюємо ніс-морквину і краватку-метелика.

Переклад з російської Людмили Дорош

Сторінка народознавства

Свят-вечір

Підготовка до свята Різдва, або Свят-вечора, починається ще вдосвіта із розпалення вогню в печі. Цей вогонь розпалюється з 12 полін, що припасуються протягом 12 днів. Всяка інша робота; крім, готування страв, у цей день неприпустима.

Господар ходить по сусідах, збирає і віддає все позичене, у цю ніч ніщо не повинно ночувати поза домом, вся родина теж мусить бути вдома. Саме в цей час добре миритись із ворогами, щоб у на тому році було мирно, а проти тих, з ким миру бути не може, виконуються магичні дії: затикаються всі дірки у лаві з примовкою: «Не дірки затикаю, але роти своїм ворогам, аби їх напасті не ловили мене цілий цей рік».

Як зайде сонце, господар вносить до хати обжиночний сніп, який від закінчення жнив перебував у хліві чи на горіщі. Коли господар заносить «дідуха» до хати, то вітається з усіма, ніби вперше побачив:

– Дай, Боже, здоров'я!
– Помагай, Боже, – відказує господиня. – А що несеш?
– Несу злато, щоб увесь рік ми жили багаті!

З цими словами господар хреститься і віншує свою родину:

– Віншую вас щастям, здоров'ям, із цим Святим вечором, щоб ви у щасті й здоров'ї ці свята провели та других дочекались – від ста літ до ста літ, поки Бог назначить вік!

Сніп ставиться на покуті під образами, перев'язується залізним ланцюгом, а біля нього кладуться ярмо, чепіги від плуга, сокира та інші залізні речі, які, за повір'ями, захищатимуть дім від злої сили.

Потім стіл застеляється скатертиною, під яку на чотири кути столу кладуться голівки часнику з тією ж метою захисту. На стіл викладають спечені калачі і хліби, які ставить дитина (невинна душа). Кутя та узвар виставляються біля «дідуха». З кожної страви набирається потроху у велику миску, господар виносить це до худоби, даючи їй покуштувати «святої вечері» та благословляючи її хлібом. Щоб охоронити двір від злих сил, хазяїн сам чи з усією родиною, з новоспеченим хлібом, маком, медом і водою обходить усе своє господарство, обкурюючи усе ладаном. Інколи господар замість обходу обертається з хлібом проти годинникової стрілки. Хліви та стайні обсіпаються маком, щоб відьми, визбираючи його, не приступили до худібки, на кінець обходу зарубується поріг хліва, стайні, щоб не переступила

його ворожа сила. Після цього відбувається заклинання злих сил: господиня набирає у полумисок потроху з усіх страв, поверх кладе калач, чарку з медом, чарку з водою, горіхи і яблука. Господар в одну руку бере полумисок, в іншу батіг або сокиру і йде закликати «гостей». Повертаючись за сонцем, господар кличе тричі:

«Морозе, морозе, ходи до нас кутю їсти! Коли не йдеш, то не йди й на жито, пшеницю і всяку пашницю! Буря, буря, будь ласкава і приходь до нас на святую вечерю! Коли тепер не ласкава прийти на святую вечерю, на дари Божі, на ситі страви, на палені горілки, на велике добро, як ми тебе просимо, то не приходь до нас вліті, як ми тебе не потребуємо! Вовче, вовче, ходи до нас до оброку! А не прийдеш до оброку, аби і не йшов до моєї худоби до року».

Після цього, погрожуючи батогом чи сокирою, треба обернутись проти сонця і йти до хати не оглядаючись, щільно зачинити двері, до кінця вечері ніхто не повинен виходити з хати.

Потім господиня накладає в миски страви, кладе перший хліб, який з печі того дня був вийнятий, у миску встромляє свічку і на рушнику подає господареві. Той обходить тричі за сонцем, потім ставить миску і молиться:

– Господи, захисти худібку мою від звіра, а мене, раба Божого (ім'я), від віри погані та від безвір'я на росах, на водах та на тяжких переходах. Дякую Богу Святому, що поміг нам дочекатись у мирі й спокої цих Божих свят. Та допоможи, Боже, їх у радості відправити і від цих за рік других дочекались. Амінь.

Після молитви він бере миску в руки і примовляє: *«Ми всі з усього щирого серця і Божої волі кличемо Божі і грішні душі на вечерю і даємо їм, аби вони на тім світі вечеряли, як ми тут. Я даю тим померлим душам, що на світі погубили, порятунку не мають. Хай Бог їх душі спасає. Я їх стільки запрошую і заклинаю на цю Божу тайну вечерю, скільки у цім полотні є дірок»,* – із цими словами передає миску комусь із сім'ї, а той ставить на стіл. Господиня відбирає трохи куті та узвару і ставить на вікно, для померлих. Починають їсти святвечірні страви у мовчанні. По вечері починаються ігри: діти ставлять на сокиру ногу, «щоб були тверді, як залізо», залазять під стіл і квочуть, «щоб квочка сідала», а мати за це кидає їм гроші та цукерки. Під кінець уся сім'я співає колядки.

За вікном чорна хмара в'ється

Українська народна пісня

Музика і слова невідомого автора

S: За вік - ном чор - на хма - ра в'ється, Під вік - ном ко - ляд - ник чов - петь - ся.

A: За вік - ном чор - на хма - ра в'ється, Під вік - ном ко - ляд - ник чов - петь - ся.

T: Під вік - ном ко - ляд - ник чов - петь - ся.

B: Під вік - ном ко - ляд - ник чов - петь - ся.

S: Пу - стить йо - го до ха - ти, Він вам бу - де спі - ва - ти Ко - ля - ди.

A: Пу - стить йо - го до ха - ти, Він вам бу - де спі - ва - ти Ко - ля - ди.

T: Пу - стить йо - го до ха - ти, Він вам бу - де спі - ва - ти Ко - ля - ди.

B: Пу - стить йо - го до ха - ти, Він вам бу - де спі - ва - ти Ко - ля - ди.

S: За вік - ном чор - на хма - ра в'ється, Під вік - ном ко - ляд - ник чов - петь - ся.

A: За вік - ном чор - на хма - ра в'ється, Під вік - ном ко - ляд - ник чов - петь - ся.

T: Під вік - ном ко - ляд - ник чов - петь - ся.

B: Під вік - ном ко - ляд - ник чов - петь - ся.

За вікном чорна хмара
в'ється,

Під вікном колядник
човпеться.

Пустить його до хати, |
Він вам буде співати |(2)
Коляди. |

А в печі пироги сиділи,
Там його оченьки гляділи.
Він паличку застругав, |

По одному діставав, |(2)
Наївся. |

А в печі пирогів не стало,
Він поліз нагору по сало.

А він сала не діставав, |
Бо з драбиноньки упав, |(2)
Забився! |

За вікном чорна хмара
в'ється,

Під вікном колядник
човпеться.

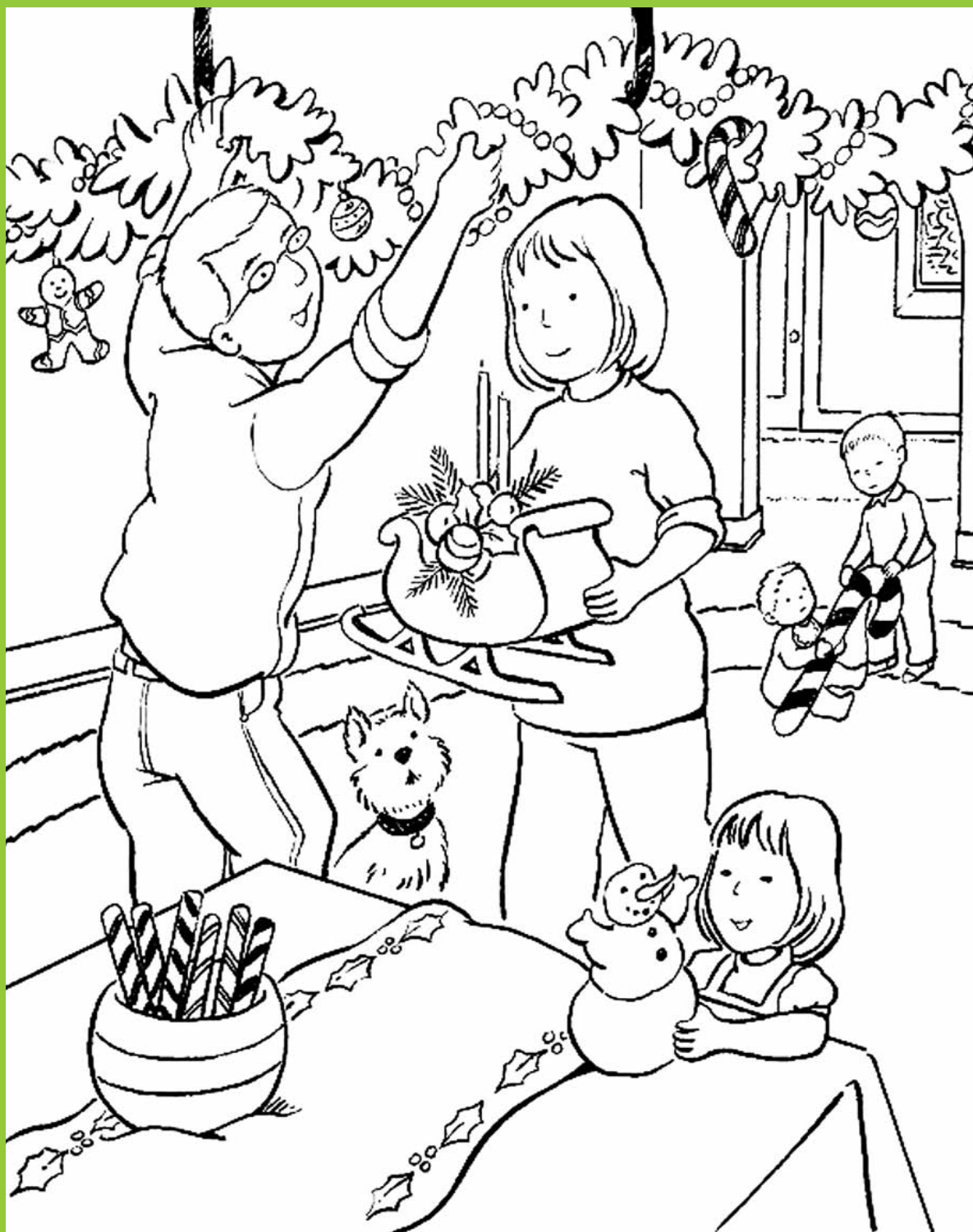
Пустить його до хати, |
Він вам буде співати |(2)
Коляди. |

Coda: Коляди!

Джерело: сайт "Українські пісні" <http://www.pisni.org.ua>

Розмаляй сторінку

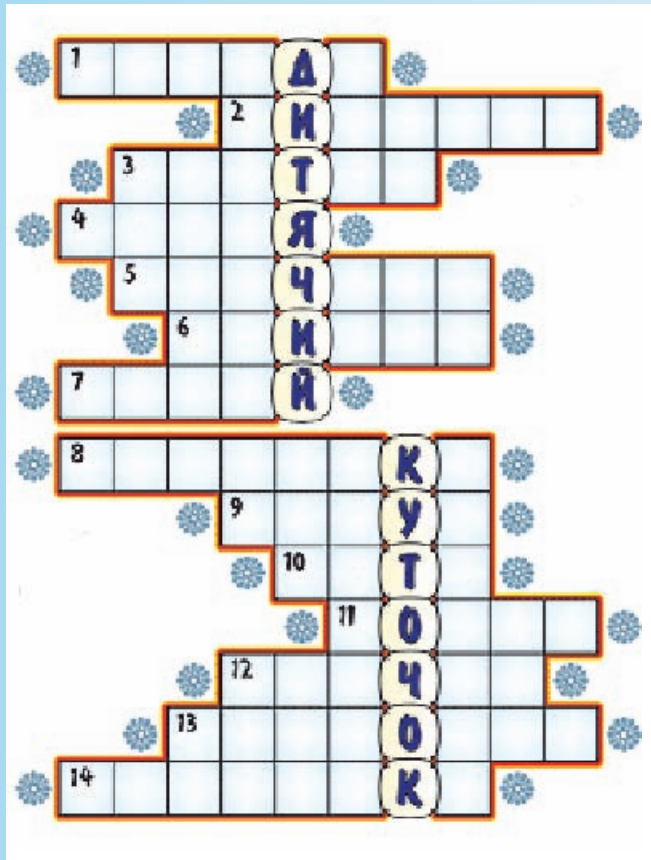

Пограймося!

1. Кросворд «Зимовий»

Склала Марта КУЧМІЙ

1. Різдвяна пісня.
2. Чудотворець святий ...
3. Різдвяна вистава.
4. Мати Ісуса Христа.
5. Все літо стояли,
Зими чекали.
Дочекалися зими
І помчали із гори.
6. Окраса Нового року.
7. ...рік.
8. Прилетіла мушка біла.
Й на долоню тихо сіла.
Я її в ту ж мить впіймала,
А вона ... розтала.
9. Американський Дід Мороз

Санта-...

10. Головна страва на Різдво.
11. Хто малюнок на вікні
За ніч намалював мені?
12. Її запалюють на святвечір.
13. Фігура зі снігу.
14. Онучка Діда Мороза.

2. Ребуси

(овоч, слово)

(Відповіді на ребуси: мов, вода,

Пишаємося нашими дітьми!

Любі діти!

Ось і відійшов Святий Миколай. Проте надзвичайна пора зимових свят лише розпочинається! На вас чекають Новий Рік, Різдво Христове та Водохрещення, багато розваг в сімейному колі, з вашими рідними та друзями!

«Дзвоник» зичить вам міцного здоров'я, завзятості й снаги. На многая літ вам, читачам «Дзвоника». І пишіть до нас! Будемо раді отримати від вас малюнки про те, як ви провели ці свята, а також враження та розповіді про ваші розваги та незвичайні зимові пригоди! Хай вам щастить у Новому 2012 році!

Шайбнер Інґріт Марія,
1 рік і 3 місяці, м. Брашов

Попадюк Драгош-Міхай,
6 років, с. Верхня Рівна

Юращук Крістіан-Іван,
9 років

Юращук Даріус-Міхайло,
6 років